

Vychází 1., 10., 20.
každého měsíce o 11. h.
Expedice se nachází u
města Pešti na masném
trhu v 1. poschodí.
Za inserty platí se
mimo kolek 30 kr. za
řádek 3 kr. poprvé,
2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl.
50 kr., celor. 3 zl. r. č.
S poštou: půll. 1 zl.
70 kr., celor. 3 zl. 40 kr.,
rak. čísla.
Pro státy německé: půl-
letně 1 tol., 8 nov. gr.
celoročně 2 tol. 16
nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor: Emanuel Meliš.

Ludevít Procházka

co skladatel českých písní a sborů.

(Pokračování.)

Písně v rákosí, číslo II. a III.

Béreme za tou příčinou obě čísla najednou v úvahu, jelikož skladby tyto co se vedení nápěvů, prosodie ano i doprovázení týká, méně závadné jsou nežli číslo první, a nás v skutku z předcházejícího nemilého kritického stanoviska v příjemnější situaci uvádí. Předehra čísla druhého nápodobí stmívání-se, stoupání a stýkání dešlových mraků, a jest kanonickou imitací skrze osm taktů dosti vkusně vyvedena. Že se tu a tam imitující hlasy v trpkých dissonancích setkávají, není za tou příčinou věci samé na ujmu, poněvadž se podobným průchodům, chce-li se důslednost hlasů podržeti, vyhnouti nedá. Jedině budiž zde poznamenáno, že předehra od 9ho taktu počínajíc dvoutónovým motivem zbytečně rozředena a tedy dlouhá jest. Nápěv, jak ze všeho viděti, jest původně na německý text komponován a souhlasí s tímto lépe nežli s českým textem. Slovo „stmívá“ v druhém taktu str. 5. jest osminovou pomlčkou rozdvojeno a sice bez příčiny a může sobě každý tuto chybu tím opravit, když na místo osminové pomlky notu *ces* puntíkem opatří, jak to p. skladatel již při začátku druhé sloky učinil. Mezihra mezi první a druhou slokou, která ne právě obratnou modulaci s *Des-dur* do *Es-moll* obsahuje, jest poněkud dlouhá a nezbývá nám o ničem jiném se zmíniti, nežli o chybách tisku. Místo noty malého *ges* v 13. a 14. taktu v doprovázení (str. 5.) stojíž jednočárkované *ces*, a v 3tím taktu na 7mé stránce má být místo *des*, *d*. Nápěv čísla třetího, jsa dosti živě a přiměřeně doprovázen, jest v celku zdařilý. Přísnějšímu pozorovateli neujdou však některé tu a tam se naskytující prosodické chyby a jmenovitě vadí nejen českému ale i německému textu progressivní opakování nápěvu 9lého a 10lého taktu, který (nápěv) též na 11tý a 12 takt přenešen jest. Pozorujme na př. dotýčné řádky o sobě, které zde k lepšímu vysvětlení následují.

„Když se soumrak k houšti sklání
Šumí tajně rákosí“

a k tomu patřící progressivně upotřebený nápěv, shledáme, že metrum nápěvu při slovech „Šumí tajně rákosí“ s těmito ne-souhlasí.

Při té příležitosti nemůžeme opomenout, se o užívání těch tak zvaných *progressí* (*rosalií*) zmíniti. Co by se našeho vkusu týkalo, chceme jim jen pod tou výminkou v hudebních skladbách místa popřáti, když jejich opakování na některém jiném stupni tóniny s jakousi modulární obratností předvedeno jest a když jejich objevení-se posluchače v pravém smyslu slova překvapí. Jinak však, mělo-li by se jich jenom k vyplnění místa a za příčinou nedostatku fantazie užití, zůstanou vždy prázdnými místy a stane-li se jejich opakování více než třikrát, záplatami (*Schusterflecke*).

Kromě těchto zde uvedených vad budiž ještě podotknuto, že kvintsexťový akord na stránce 9té od 10 k 11tému taktu v doprovázení patričního rozvedení nedosáhl, ač to věc velmi snadná. Tímto číslem ukončujeme všechny nám známé písně p. Procházkovy a počneme již v budoucím čísle těchto listů jeho sbory.

(Pokračování.)

Beethovenovy sonaty.

S krasovědeckého stanoviska posuzuje A. z E.

(Pokračování.)

Sonata *Es-dur* (op. 31, čís. 3.)

Veselý, humoristický obraz života jeví se v této sonatě a jednotně vyvinuté, charakteristické rozpoložení myslí dýchá z této skladby. Zvláštní humoristický živel panuje zde rozhodněji, než ve všech až dosud zmíněných sonatách. První tři hlavní sady jsou naskrz humoristické. Toliko menuet je jednoduše veselejší. Jeť dle Mozartova způsobu cítěn a nehodí se dobře k ostatním sadám, ačkoliv právě neruší. Tato okolnost, jakož i ta, že také jinak v hudebním provedení Mozartův způsob komponování ještě naskrz překonán není, činí tuto sonatu přechodním dilem. V první sadě (*Es-dur*, Allegro $\frac{3}{4}$ takt) vystoupí hned pozdějšího Beethovena prozrazující krátký, charakteristický motiv. Dovádívý humor je jeho charakter. Jak bohatě se motiv tento rozvinout dá, ukázal Beethoven v běhu sady, jmenovitě od začátku druhého dílu, kde se brzy ve vrchním, brzy v dolním hlase šotkovitě prohání a rejdí. Druhý hlavní motiv vystupující nejprve v *B-dur* je méně zvláštní; tu se domníváme Mozarta slyšeti; to není humor; však ještě problý-

skává ve dvou charakteristických trilkových místech, začínaje v prvním dílu do F, v druhém B. V *druhé sadě* (Scherzo Allegro vivace, As-dur $\frac{2}{4}$ takt) pokračuje se ve hře humoristického rozmáru na půvabný způsob dále. Humor běže zde na sebe veselý charakter na způsob víl; rozpoložení myslí jako v lehkém vzduchu se vznášející probíhá celek a z té příčiny převládá zde Staccato. Čarokrásná je barvitost, střídavost piana s fortem je zvláštní. Při tomto kouzlu rádi zapomeneme, že hlavní motiv ještě trochu na Mozarta upomíná; zpracování a vyvedení je ryze *Beethovenovské*. V *poslední sadě* ale (Es-dur, Presto con fuoco, $\frac{6}{8}$ takt) je nejvyšší stupňování humoristického základního rozpoložení. Máme zde opět krátký, charakteristický motiv ze začátku, jež v 12. taktu druhý následuje, kterýž poslední však převládá. Tento motiv je také pak v překvapujících obrazech skrze všechny tóniny v nejsvěžejší střídavosti proveden. Nejvyšší vrchol nastoupí v druhém dílu, když enharmonickou změnou tóniny Ges zavzní Fis-dur a kdež se pak v G-dur moduluje. Tak vyjádřen jest přesný humor skvěle v tónech. Nejvyšší rozpásalost duše, zpupná, vířící-se rozkoš života v rouchu humoru, to jest trefný charakter této sady.

Sonata Fis-dur (op. 78).

V první sadě (Fis-dur, $\frac{4}{4}$ takt) spočívá hluboká vroucnost. První hlavní motiv je zpěvný a nikoliv bez zvláštnosti. V běhu sady hrají ještě velkou roli Mozartovy vplyvy. Tato sada je opět nejznačnější, ačkoliv v ní také mnoho prázdných figurací přichází. Druhé níže v ceně stojící sadě (Allegro, $\frac{2}{4}$ takt) schází formální jednota a značnost obsahu; z té příčiny nedá se také o ní mnoho říci. Co znamenají na příklad šestnáctkové figury, které (str. 8 Andréovo vydání) nejdříve vystupují, v jakém potahu stojí s hlavním motivem? Celek se nám zdá jako vyplnění prázdných hodin. Co přechodní dílo vyznačuje se sonata tím, že sestává z dvou sad.

Sonata Appassionata F-moll (op. 57.)

V této sonatě vládne vášnivý bol duše; avšak je proniknut a přerušen rozpoložení nejvyšší blaženosti a humoru. První sada F-moll (Allegro, $1\frac{2}{8}$ takt), počíná krátkým charakteristickým hlavním motivem; křečovitě cukání bolu uchvátilo duši; na to zavzní hluboký žel (soustava 3) dva poslední takty (v Andréově vydání); načež se (soustava 5) první nával bouřlivé náruživosti slyšeti dá. Na to (předposlední takt) zavzní opět bolestné záchvěvy, ježto se (soustava 3, str. 4) v druhé hlavní témě okamžitě rozplynou v rozpoložení touhou naplněném a klidně se kolísajícím; neboť blíží se (soustava 4) nová bouře náruživosti, v nížto (str. 5. takt 1. a soustava 2.) blesky humoru padají. Po krátkém soptění počne (poslední takt, předposlední soustava) znova ono křečovitě cukání, které vyvolává obnovené proudy náruživého roznícení, v nichžto blýskání humoru prokmitá. Tu zavzní opět (str. 7. soustava 3) ve zvýšeném způsobu touhou naplněné rozpoložení ouzkostranného srdce, by se (str. 8., soustava 2. a 3.) mocněji a mužněji pozvedlo, avšak jen aby (soustava 4.) zvýšené bouři ustoupilo. Opět slyšeti jest (str. 9. na konci a str. 10. až k prostředku) hlas blažené útěchy a opět překoná

jej vichřice náruživosti. Opět zablýskne humor ještě (poslední takt, soustava 2., str. 11.) strašně cuká, dosáhne sice (str. 12. na začátku) v jasné výši ještě zázvitu útěchy; však nadarmo — u vstoupení lámaných akkordů (soustava 3.) přejde náruživost v pravé vrávorání, vlnobitné zdvihání a klesání rozšiřuje se, tak že po zdánlivé přestávce (str. 13. na konci) od Piu allegro (str. 14) počínaje, základní rozpoložení k nejvyšší intenzivnosti dostoupí, aby potěšnému motivu ráz odňalo a jemu náruživost vdechlo. Nyní zakotálí se na konci v Pianissimu hněvivě hrom náruživosti. Tak zdá se nám postup rozpoložení tohoto barevnatého obrazu. Rozvinuje se před námi dramatický pohyblivý boj duševní v nejvyšší živosti. Rozpoložení a city nejsou zde všeobecné, nýbrž zcela určité, individuální stavy duše.

(Pokračování.)

O jmenech českoslovanských zpěváckých spolků.

Naše vyzvání v čísle 16. letošního Dalibora, týkající se jmen, jež by českoslovanské zpěvácké spolky přijmouti měly, došlo u mnohých zpěv. spolků vřelého ohlasu, a nyní již můžeme řadu českoslovanských zpěv. spolků uvést, kteréžto buď od nás navržená buď samostatně volená jména přijaly. Dříve však, nežli jména těchto spolků uvedeme, upozorňujeme všechny českoslovanské spolky, které ještě žádného jména nepřijaly, by je obezřele volily a taková jména přijaly, která v dole podaném seznamu udána nejsou, a aby se jméno zpěv. spolku buď k městu, v němž se spolek nachází, neb k okolí jeho vztahovalo. K tomu cíli hodí se, jak jsme již v 16. čísle Dalibora uvedli

- a) některá jména slovanských bůžků, na př. Perun, Radihost atd;
- b) jména českoslovanských knížat, vládků, rytířů, vévodů, králů atd.: Samo, Krok, Neklan, Jaroslav, Šternberg;
- c) českoslovanských hudebníků, na př. Benda (hodil by se pro Benátky), Tůma (pro Kostelec uad Orlicí);
- d) památných českoslovanských bradů a kopců, na př. Tetín, Kokořín, Zvíkov, Oreb, Říp (pro Roudnici) atd.;
- e) jména zasloužilých českoslovanských básníků, na př. Kamaryt, Langer (pro Bohdaneč), Hanka, Mácha (pro Litoměřice).

Až dosud přijalo, pokud víme, 37 zpěváckých spolků rozličná jména, která tuto sdělujeme. Jsou to

1. Blaník Vlašímský.
2. Bojan Brandýský nad Labem.
3. Borovan Novoměstský.
4. Bořivoj Lomnický.
5. Burian Ledčský.
6. Čestmír Polenský.
7. Dalibor Slanský.
8. Dobroslav Kolinský.
9. Hlahol Nymburský.
10. Hlahol Plzeňský.

11. Hlahol Pražský.
12. Hlason Novopacký.
13. Hvězda Bučovský (na Moravě).
14. Jasoň Německobrodský.
15. Kollár Poličský.
16. Kovář Čáslavský.
17. Krakonoš Vysocký.
18. Lubomír Ouštecký.
19. Lubor Mnichovohradištský.
20. Lubor Novobydžovský.
21. Lumír Příbramský.
22. Ozvěna Benešovský.
23. Otakar Vysokomýtský.
24. Poděbrad Velký Poděbradský.
25. Pernštýn Pardubický.
26. Ratibor Hořický.
27. Rubeš Skutečský.
28. Slavík Hořovický.
29. Slavoj Chrudimský.
30. Slavoš Berounský.
31. Svantovít Hlínský.
32. Tyl Kutnohorský.
33. Vratislav Lomnický.
34. Záboj Kralodvorský.
35. Záboj Pelhřimovský.
36. Záboj Rokycanský.
37. Záboj Sedlčanský.

Žádáme uctivě všechny zpěv. spolky, které již nějaké jméno přijaly, by nám to laskavě oznámili si neobtěžovaly; neboť tak se předejde okolnosti, že více zpěváckých spolků najednou *jedno a též jméno* si neosvojí. Pochybili-li jsme však v nějakém jménu z uvedených, žádáme, by se nám to ohlásilo, abychom to příště opravit mohli.

A nyní voláme na zdar a rozmnožení zpěv. spolků.

A. N. Věrstovský.

Životopisný nástin.

(Pokračování a dokončení.)

Mnohé písně z této opery přešly v cikánské tábory a „Мы живемъ среди полей“ (My žijem u prostřed polí) stala se téměř národní. O znárodnělé této písni vypravuje se zajímavé faktum. Jeden podnikatel provinciálního divadla, v budbě a vůbec v operách málo znalý, oznámil představení „Pana Tvrdivského.“ Dostaviv se ku zkoušce a uslyšev „Мы žijeme uprostřed polí“ obořil se na kapelníka slovy: „Co je to? každý vrabec ji na střeše zpívá!!“ Mnoho práce stálo to kapelníka, aby přesvědčil podnikatele, že tato píseň skutečně náleží k opeře. — „Pan Tvrdivský“ byl právě první operou, v které ponejprv vystoupil na jeviště bývalý a stálý miláček obecnstva moskevského A. O. Brantyšev.

Roku 1832 objevila se druhá opera Věrstovského: „Бадимъ, или двѣнадцатъ спящихъ рѣвъ“ (Vadi, aneb dvanáct spících děv), slova od S. P. Ševyрева. Živě sobě ještě spo-
mínáme, jak hluboký a zázračný dojem učinila toho času

tato opera, vyličující bývalý život ruský, plna překrásných motivů národních, napsaná již zmužilejším talentem Věrstovského, a mající za předmět oblíbenou baládu V. A. Žukovského. Tato opera jakož i první vynesly ředitelství ohromné peníze a udržely se celé desetiletí na repertoiru, líbice se stále obecnstvu. Obě tyto znovu zpracované opery potkaly se před nedávnem s dřívějším výsledkem, a byly by zajisté i nyní okrasami repertoiru, kdyby minulý požár divadla nebyl zničil jejich dekorace a kostumy.

Dne 15. září 1835 konečně objevila se ponejprv na prknech divadla moskevského znamenitá, vším právem nesmrtelná „Асколдова могила“ (Askoldova mohyla), romantická opera ve čtyrech jednáních, slova od M. N. Zagoskina. Provedení této opery způsobilo znamenitou epochu na ruském jevišti. V krátkém čase stala se „Askoldova mohyla“ národní operou v té míře, jako „Горе отъ ума“ a „Ревизоръ“ národními veselohrami. Opera tato prošla celou Rusi, a jest tak populární jako jména dvou znamenitých veseloher. Opakujeme, že „Askoldova mohyla“ prošla celé Rusko. V kterém divadla kterého zákoutí Ruska nezpívala se tato opera?! Jedva-li ona jediná ruská opera, známá ve všech úhlech ohromného mocnářství ruského. — Mnoho-li jest zpěváků a ředitelů provinciálních divadel na Rusi, jimž opera ta hojnost dala vezdejšího chleba! Jedné direkci moskevské vynesla, jak se praví, více než *milión rublů* užitku. Na petrohradském jevišti neprovozovala se tato opera s rovným výsledkem jako v Moskvě, ale i tam dávala se po upravení několikrát po sobě, a vzbuzuje až do těchto chvil všeobecné účastenství.

Po více než třech stech představeních „Askoldovy mohyly“ toliko na moskevském divadle, nemluvíce o jiných, bylo by věru zbytečno mluvit obšírněji o všech znamenitostech a výtečnostech této opery. Myslíme, že nebude Rusa, který by neznal „Askoldovu mohylu,“ a nebyl unešen jejími čarokrásnými sbory a písněmi. Připomínám na př. arii Nadeždy v prvním a třetím jednání; vřelý a srdečný sbor rybářů, jak ruská píseň „Гої ты Днѣпръ ли мой широкій“ (Hoј, širošířý Dněpre můj); arii Neznámého „Въ старину живали дѣды“ (Za starých dob žili dědové), a ku konci všebo velkolepé finale v prvním jednání. Dále hody Varjažských vítězů v druhém jednání a znamenitou arii Neznámého v druhém výstupu téhož jednání, napotom přerozkošné třetí jednání se sborem „Ахъ подруженьки какъ грусно“ (Ach soudružky, jak smutno), s tím uměleckým slovanským tancem a těmi překrásnými a čarovnými písněmi gudočnicka Торопку. Tyto písně „Ужъ какъ вѣтъ вѣтерокъ“ (Již jak věje větérek), „Близко города Словенска“ (Blíže města Slovenska) a „Заходили чарочки по столику“ (Běhaly čarodějky po stolíku) dávno si již získaly jisté a neodnímatelné právo národní.

Brzy po „Askoldově mohyle“ r. 1839 byla provozována čtvrtá opera Věrstovského „Тоска по родинѣ“ (Touha po rodině), slova od M. N. Zagoskina. Pro neumělost tehdejší primadonny divadla, která by s prospěchem první ženskou partii mohla provést, zůstala opera tato bez značného výsledku, nehledíce na všechny její výtečnosti. Že pak látka vzata byla z časového života, bylo též opeře na ujmu. Některé toliko tance s překrásnou hudbou až dosud z této opery se na jevišti udržely.

Po „Touze po rodině“ provozovala se pátá opera „Сонъ на яву“ (Zjevný sen) zasluhující v hudebním ohledu chvalné zmínky, jakožto jeden z nejlepších výtvorů Věrstovského. Nelze opominouti, že proti této opeře mnoho se prohřešil p. Šachovský, napsav libretto i zajímavý předmět ze staré ruské báchoroky. Místo skutečných osob v opeře, místo skutečných bytostí, jeví se zde božstvo vyprávěcího světa v obrazech domácích, vodních a lesních. Nehledě ale na všechnu obtíž, způsobenou spisovatelem látky, dovedl přec skladatel rozvinouti v opeře této ráz ruské hudby a vzbudil množstvím vřelých a unášejících nápěvů všeobecné sympathie. Z opery této sluší obzvláště podotknouti: ukolébající píseň kněžny Zorjušky, vložené rozličné charakteristické písně vítěze Vesny a ku konci velkolepý slavnostní pochod, při představení se ženichů kněžně. Nyní jest opera tato opravena a provozuje se jako dříve s dobrým výsledkem. K tomu všemu nutno ještě připojiti rozkošný ruský tanec, jehož hudba taktéž dýše nerozlučitelným citem ruského srdečného nápěvu.

Konečně 24. ledna 1858 předvedena byla ponejprv obecenstvu dávno očekávaná opera „Громобой“ (Gromoboj.) Úplná spolehlivost obecenstva v tom, že nové představení milovaného skladatele zcela důstojné bude prvních, jeví se v tom, že hned z počátku, ještě před představením, všechny lístky již na šest představení napřed byly rozebrány. Že všeobecná naděje se nesklamala, lze poznati z toho, že nová opera se potkala s nejskvělejším úspěchem a vždy víc a více se líbí posluchačstvu. Opera tato unáší a dojde tak srdce každého, že o ní směle můžeme tvrditi, že nestane-li se „Gomboj“ tak národní jako „Askoldova mohyla“, tak zaslouží v úplné míře býti vřaděna k nejlepším operám našeho času.

Tuto je vše, co jsme mohli v této chvíli o A. N. Věrstovském napsati. Nahlížíme sami, že náš životopisný nástin velmi jest neúplný. Nastínili jsme v něm toliko jeho umělecké působení, nezminíce se ani o jeho činnosti v službě, kteráž mnoho zajímavého a pamětihodného v sobě má chovati. Jak známo, jest Věrstovský déle než 35 roků při divadle, a byv dříve inspektorem repertoiru, jest nyní zpravcem písárny, žije tedy jen pro umění a takořka ve středu umění. Bohužel, jak jsme již z počátku podotkli, nemáme práva mluvit, cokoli nám libo o jeho zásluhách, budoucí ale historik ruského divadla objeví a ocení s vděčností a úctou jeho zásluhy a ukáže, jak mnoho učinil ku zkvětání divadla A. N. Věrstovský!

Nepříjemné následky pohostinství.

Z pamětností „Mes Souvenirs“ Leona Escudiera.

Piatti jest obětí svého přímého a srdečného pohostinství. Má obyčej v den svého koncertu aneb na následující dny některého znamenitého umělce, jenž jej svým talentem podporuje, uhostit. Bohužel však není při tom vždy tak šťasten, aby klidné spolunocleháře obdržel.

První rok měl u sebe Moravana *Ernsta*; koncert byl ukončen. Piatti byl umdlen a lehl si s tím předsevzetím do

postele, že se notně vyspí. Ale právě když usnouti měl, slyší drkotání, skřipání zubů a stenání, jako kdyby někdo měl býti zardousen. Piatti vstane, vidí, kterak jeho soudruha rozčilení nervů se zmocnilo; neosměluje se jej opustit a o pomoc volati a ošetřuje ho sám co nejpečlivěji; avšak nával je urputný; povolí sice na okamžik, počne opět zuřiti a takto jde dále — zkrátka Piatti musí být celou noc na nohou. Konečně upokojí se nemocný; avšak již je ráno a Piatti musí odjeti.

Druhý rok přišel k němu Polák *Wieniawski*. Piatti pohlíží na mladého umělce pronikavým hledem, dříve než ho pozve, aby s ním pokoj sdílel. Tento pohled poskytne mu upokojující důvěry, že Wieniawski na návaly nervovní netrpí. Po koncertu vypil Piatti skleničku grogu, by dobře spáti mohl, přeje Wieniawskému dobrou noc a usne. Wieniawski však chce též skleničku grogu vypiti; vypije ale trochu víc než snéstí může, je mu na nic a zbudí Piattiho. Stav nemoci se horší, ano počíná být nebezpečný, zkrátka — Piatti probdíl opět celou noc.

Třetí rok přišla řada na Saintona. Následující rozmluva rozpréde se mezi Piattim a novým příchozím.

„Netrpíte na nervy?“

„Na nervy? Nikdy. Jak na to přicházíte?“

„Ach, já se jen tak ptám. Ale nebudete v noci nemocen?“

„Spím jako dudek, jako kdyby mne do vody hodil.“

„Tím lépe. Radím vám však, byste ničehož před spaním nepil. Lihové nápoje jsou v Anglicku velmi nebezpečné.“

„Nepiju nikdy než při tabuli.“

„Vy musíte se mnou jíst. Já vím, co vám půjde k duhu.“

Piatti udělal jídelní lístek; pravá to poustevnická jídla Sainton usnul hluboko, jen až příliš hluboko. Jak často pokoušel se ubohý Piatti svého soudruha zbuditi; ale vše nadarmo. On sám nemohl ani oka zamhouřiti; neboť jeho přítel Sainton chrápal jako pila. Znělo to jako tucet bas v unisonu.

Čtvrtý host byl *Sivori*. Sivori nechrápe, nýbrž má velmi klidný spánek, nemá nával nervovní a nepije ani grog ani punčovinu. Piatti myslel tedy, že bude dobře spáti, a usnul také v nejkratší době; okolo 3. hodině z rána slyší však velkou mouchu bzučeti, vztáhne si příkrývku přes hlavu, ale nadarmo. Bzučení je vždy horší a horší. Piatti vzdychá, hází sebou semo tamo; konečně je netrpěliv, vstane a udělá světlo, aby okno otevřel a nestydatou mouchu vyhnal, Co však spatří. Sivori s noční čepičkou na hlavě, sedí v své posteli a cvičí se v trylku maje na houslích dusítka.

Vieuxtempsovi bylo to pozůstaveno, kouzlo toto přerušiti. Avšak s jakým úzkostlivým váháním nabízel mu Piatti své pohostinství. Avšak dlužno se vyznati, že toho Piatti pykati nemusel. Tenkrát byl to on, jenž Vieuxtempse spáti nenechal. Piattimu zdálo se o nervovních návalech, o grogu, o velkých varhanních píšťalách o houslích, které věčný trylek dělají, zkrátka Piattiho dusila strašná múra. Od té doby vyhojil se Piatti ze své pohostinné manýry. Jak známo patří Piatti k nejznamenitějším virtuosům na cello. ý.

Paganini a Lipiński.

Výjev ze života uměleckého od A. Melišové-Körschnerové.

(Pokračování.)

„Lipiński přibyl sem dříve než Paganini, má již vše ku koncertu připraveno a nepřipustí zajisté k tomu, aby Paganini současnými svými koncerty slávu jeho zatemnil.“

„Račte odpustit, milostivá hraběnko, že vám v této důmince odpírati musím,“ odvětil ukloně se Kurpinski; neboť právě Paganini jest onen, jenž s Lipińským současně koncertovat nechce.“

„Jak je to možná?“ divila se hostitelka; „vždyť Paganini mnohokrát v Itálii s jinými virtuosy v podvojných koncertech vystoupil a zůstal vždy vítězem. Tím spíše očekávalo by ho vítězství u Lipińského, jenž prý schválně do Itálie cestoval, aby se u Paganiniho vzdělati mohl.“

„Nikoliv, milostivá hraběnko, Lipiński náš odebral se do Itálie jen za tou příčinou, by Paganiniho hráti uslyšel. V Piacenze poštěstilo se našemu rodáku poprvé Paganiniho v koncertu slyšeti. Při prvním Allegru zůstal Lipiński, jak mi sám vypravoval, úplně chladný; když ale Paganini Adagio se vši horoucností duše své kouzelným smyčcem vyluzoval; tu počal Lipiński unešen uměleckým zápallem a dojat hlubokým citem poetické této hudby, chladného obecenstva si nevšímaje hlučně tleskali a uznal sám jediný hru Paganiniho. Po koncertu

seznámil se Lipiński s Paganinim a tento uslyšev našeho krajana na housle hráti, byl tak mocně uchvácen hluboko citěným přednosem Lipińského, že mu nabídl, aby pospolu po Itálii koncerty dávaly, což se také v skutku na některých místech stalo.“

„Vyznání Lipińského mluví jen k mému prospěchu,“ odvětila hraběnka; „a kdyby zde proslavený Lafont přítomen byl, přisvědčil by mně zajisté, že Paganini je v skutku nedostížitelný.“

„Nemohu proti osobnímu mínění ničehož namítat, co však mne se týče, považuji oba za slavné mistry a mám za to, že je každý ve svém způsobu hry nedostížitelný. Slyšeti jsem již mnoho virtuosů na housle; avšak až dosud nemůže se žádný honosit tak velkým, mocným a plným tónem jako Lipiński, jemnějších nuancí, vkusnějšího odstínování křišťálové jasnosti a čistoty hry, jak se u Lipińského jeví, nedá se mysliti. Kdo slyšel to poněhlé zmirání tónů z houslí Lipińského, kdo viděl, kterak největší obtíže tak hravě překonává a jak každý cit zvuky svými tak jasně, nelíčeně a pravdivě vyjadřuje, ten mi přisvědčí, že sotva kdys něco dokonalejšího uslyšeti možná.“

„Nuže tedy, uslyšíte to od Paganiniho,“ vpadla mu do řeči hraběnka. „Budoucnost rozhodne.“

(Pokračování.)

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Hořínovsi. (Slavnost Hankova.) Nebudu popisovat dojmy, jaké u obecenstva činily pobožnosti pestré, všelijak upravené a okrášlené do Hořínovsi, takřka s vlekoucí, nebudu mluvit o branách, volání „Slávy“ i „Na zdar,“ ale pokusím se podati pouze nástin o zpěvích, které provozovány byly při slavnosti té. Počinám se řeči dívky v národní kroji, která podávajíc sůl a chléb našim hostům nej-přednějším, jak anděl strážný zapěla důrazným, líbezným i dojmavým hlasem řeč svou, tak že dojem srdečný přítomných nemožno vyličit. Jdeme dále do zkušky v prostranné síni zámecké a shledáme, že zpěvy, o jejichž dobré provedení se bylo co obávati, jako „Rekův sen,“ „Moravská kadrylla,“ obzvláště slavnostní prozpěv od Zvonaře, darily se nad vše očekávání výborně, tak že direktor p. Stiblík, při vši své obezřetosti a ráznosti, jakou ještě nikdy v té míře na jevo nepodal, vyjádřil pěvcům úplnou spokojenost svou. Věru, kdyby mnozí páni zpěváci tak obětaví byli ve zkoušce jak v návštěvě do Hořínovsi se účastnili, tu by seznali, že jen vším možným úsilím lze vykonat úlohu nejčestnější, již sobě byli vytkli, a dosáhnout tím výsledku neobyčejného. Do chrámu, kde

následovala mše svatá, nebylo možno se dostati, pouze spolek Královéhradecký zapěl prý dvě písně. — Obrátíme se k rodnému domku Hankově, kde velebný sbor Sv.-Václavský co vroucí modlitba proudila srdci všech přítomných, kteří s odkrytými stáli hlavami, a tu v mysli každého doznívají dojemná slova Sladkovského, který v jakési zasmušlosti bolnými i příjemnými slovy pohnul mnohé přítomné až k slzám. Zavzní dále k Šrůtkovu textu složený slavnostní prozpěv od Zvonaře: „Byla bouře, tmou a krví pokryty jsou vlasti luhy;“ tu chvěje se přítomný, zpomíná sobě na doby před bitvou na Bílé Hoře, a již proudí příjemné: „Vysléhaly ohně“ atd., upomínajíc nás na výtečníky, kteří rozžehli plameny lásky k vlasti v národu našem. Krásné dojemné sólo „Vzešla hvězda nad Hořínoves“ probudilo nás z myšlének, upomínajíc na zásluhy nesmrtelného Hanky, přecházejíc v líbezný chorál, až konečně co bouře šířící rachotem a bleskem, hluboko vrylo radostné „Plesej kraji, plesej země.“ Naše city nemožno vypsat, slyšet musí každý slova i sbor dojemná, kterýmžto přes 15.000 lidí naslouchalo. — Nebudu Vám vyprávěti řeči Palackého, Riegra, Klauudyho, kteří z okna předsedy výboru u p. Pražáka řečnili k

shromáždění, obraceje zřetel svůj hlavně na produkci v zámecké zahradě. Produkce počala proslovem od Jahna, přednesen od mladého muže příjemné postavy, vřelým citem nadaného, p. E. Formánkem z Hradce Králové, který nemohl zajisté dojemněji i důstojněji přednesen býti. Končí proslov a již zavzní píseň sv. Vojtěcha, zpívaná s city nábožnými, jako kdyby každý pěvec vyprositi chtěl „žizň a mír zemi,“ té následuje „Utonulá“ a všechny přítomné dojala tak, že nebylo konce volání „Slávy.“ Nadšenost zrušala pak provedením Procházkového velekrásného sboru „Naše probuzení,“ i byla dále vedena krásnou písní od J. Krejčího „Oslavou rukopisu Kralodvorského.“ Po prvním oddělení předčítal p. Červený z Hradce Králové telegramy a listy k slavnostnímu výboru došlé, všeobecné volání slávy následovalo a nadšenost se zmáhala při zpěvu sboru „Na vlast“ od Láblera a když zavznělo „Stále bdi, ó vlasti má.“ Myslím dále, že mnohý vstípl sobě v srdce, aby dále slyšel zpomínku na Prokopa Velikého, který opěván v Slavíkově písní „Rekův sen.“ Moravská kadrylla nebyla bohužel tak výtečně jako ostatní sbory přednesena, však lze to přičísti neznámosti jí některých pěvců. Tu poslední píseň „Gdě je slavská domovina“

od Veita dovršila radosti onoho památného dne, a každý se srdcem rozjareným obětoval po provolání p. Červeného pro pohořelé Lomnické dle možnosti částky dosti značné, které několik paní a dívek sbíralo, i tak docíleno čistých 260 zl. 70 kr. r. č. — Na rozloučenou zpívána u domu Hankova národní „Kde domov můj?“ tu teprv rozešlo se obecnstvo se vzájemnou zpomínkou na den 7. září, který zajisté každému přítomnému utkví v paměti po celý život.

Z Chocerad. (Beseda.) Chocerady jsou klidná, tichá víska; mají dosti četně obyvatelů, jižto průmyslem a rolnictvím se zabývajíce, také nerádi pozadu zůstávají. Heslem jejich jest: Pokračujme s duchem času, prospívejme národu a vlasti! Dne 8. září, zrovna ten den po zdejších posvícení, se zde odbývala slavná beseda. Sestávala vesměs ze dvou částí: a) hudební, zpěvní a deklamatorní část. b) Taneční zábava. První část byla na 3, druhá na 2 oddělení rozměřena. Začátek učiněn byl ouverturou, která obecnstvo uspokojila. Sál byl v zdejších hostinci rozmanitými hostmi naplněn. I sám mladý pan hrabě Rudolf z Khevenhüllerů byl přítomen. Po ouvertuře se střídaly s deklamacemi a jinými ještě hudebními pokusy mužské hlasy buď jednotlivě s průvodem piana aneb ve sboru. Nejlépe se vyznamenal náš zasloužilý pan učitel Fr. Hrbek, jenž již přes 45 let na učitelské dráze působí a v hudbě značných zásluh si vydobyl. Jeť on co dobrý houslista znám. Přednesl s příznivým úspěchem solo s doprovázením piana, jež jeho syn složiv a zdejší besedě věnovav, doprovázel. Ze zpěváků zaslouhuje chválu p. Václav Buryan, který nás schvalně z Prahy navštívil a svým vedením sbor tak urovnal, že co obezřelý dirigent ve všech besedách vystoupit může. Krom toho zpíval národní písně s doprovázením piana a byl za své obratné provedení hojným potleskem odměněn. Ze sborů byly provedeny následující: „Vše jen ku chvále“ od Jelena; „Utonulá“ od Křížkovského; „Cikáni“ od Vogla a „Praha“ od Veita. Každé provedení bylo hojným potleskem ukončeno. Z deklamací se nejvíce líbily „Vysloužilce“, kterouž p. Arnošt Jenšovský výborně přednesl; musil dvakrát vystoupit. Jeho sestra sl. Al. Jenšovská přednesla „Markytánku“ také dobře. Nejvíce rozesmál zdejší obecnstvo „Šumař“ od Tůmy, kterého zdejší podučitel Josef Hamáček představoval. Sestra jeho přednesla první báseň „Kříž“ výborně. Slze vlastenek se jí již tak nepodarily, čímž ale pan nápověda vinen byl. Pan Tůma přednesl z Kralodvorského rukopisu báseň „Záboj“, při kteréž p. Kramr, študující, účinkoval zpěvem, představujíc Slavoje. První část besedy byla zvláště zajímavá a uspokojila nejen nás, ale i také hosti Pražské, výlet sem konavší. Druhá část byly samé ta-

neční kusy. Zábava trvala až do bílého dne. Nikdo z nás jak z účinkujících tak poslouchajících nezapomeneme na tak krásnou a ušlechtilou zábavu. Kéž se nám jen jednou v roce postěstí, podobnou radost pospolitě a svorně přežiti. Příjem obnášel přes 100 zl. r. č. Čistý výnos ustanoven na školní zdejší knihovnu. J. K.

Ze Slatenic na Moravě. (Beseda.) Naše beseda těšila se navzdor tomu, že Slatenice jen jedním hostem zastoupeny byly, z četné návštěvy a velmi příznivého výsledku. Hudba Těšetická hrála v zahradě lázeňské skladby národní a rozjářila hosti, kteří záhy sem zavítali. Sál byl vkusně okrášlen znaky koruny české a ověncenými podobiznami našich výtečníků. Beseda otevřena byla ouverturou z národních písní, kteráž od hudebníků Těšetických správně provedena jest. Po proslovu slyšeli jsme od zpěváků Nakelských a Těšetických jarý sbor „Naprej“ od Jenka, zdařilý žertovný „Radostné cestování“ od Ed. Nápravníka, jakož i jednu mazurku, z nichžto se dva první velice líbily, byvše ohnivě a svěže předneseny. Velice nás potěšila hra p. St. Chytila na housle, jenž variace na píseň „Andulko, mé dítě“ velmi obratně přednesl. Největší pochvaly dostalo se slečnám Anně Izákové a Marii Vajnerové, které významným přednosem deklamovánek „Také my“ od Kolihy (z Lady) a „Ženská politika“ od K. Adamce (z Lady) veškeré obecnstvo rozjářily a k hlučnému potlesku uchvátily. S dobrým prospěchem provedla též sl. Matoušková „Obranu krinoliny“ a p. Josef Ošťádal deklamací „Nehodu“ od Tůmy. Beseda ukončena byla ouverturou kopeře „Cikánka“ od Balfé-a. M.

Z Mladé Vožice. Zítra dne 21. září odbývat se bude u nás hudební a deklamatorní beseda. Program její jest: 1. Ouvertura z opery „Mammons Palast“ pro celý orchestr od Tittla. 2. „Na Prahu“, mužský sbor od Veita. 3. Deklamace pro dámu. 4. „Pozdravení otčiny“ sbor se solem a pianem od J. Primasa. 5. „Na mou vlast“, píseň s průvodem piana od Pivody. II. oddělení. 1. „Utonulá“, sbor od Křížkovského. 2. „Caprice“ pro housle od Beriota. 3. Deklamace pro mužského. 4. „Noční pozdravení“ s tenorovým sólem od Štorcha. 5. „Hlahol“ pochod od K. Bendla. — Na to následovat bude taneční zábava. Čistý výnos věnován jest dobročinnému účeli.

Kronika zpěv. spolků.

— Pelhřimovský zpěv. spolek „Záboj“ bude světit dne 21. září svůj praporek. — V neděli dne 21. září bude na Rábí, starobylém hradě v okrese Šušického, odbývána národní slavnost, které se zpěv. spolkové Sušický, Strakonický, Horažďovický, Nalžovický a j., dále pak studentstvo a hosté z vřkolí účastní.

Zpěv, hudba a deklamace budou se vzájemně střídali. Též uspořádá p. Zöllnerova kočující společnost divadelní, jež se právě v Horažďovicích zdržuje, v hradě divadelní představení. Slavnost se ukončí společnou zábavou v místnostech starobylého hradu. Čistý výnos určen jest pro raněné Černo-horce. — Ve Vysokém Mýtě usnesly se vlastimilovné paní věnovati tamnějšimu zpěv. spolku „Otakar“ skvostný praporek, při čemž si hlavní zásluhu získali pí. Svobodová a sl. Zdenka Šemberova. — V Adamově na Moravě přednesl Brněnský zpěv. spolek při besedě dne 24. srpna pod řízením Křížkovského 1. „Utonulou“, 2. „Cikány“ od Vogla. 3. „Milencův stesk“ od Horáka. 4. „Kovářskou“ od Procházky. 5. „Na Prahu“ od V. Veita. 6. „Na mou vlast“ od Pivody. 7. „Gdě je slavská domovina“ od Wintra. — Zpěv. spolek Královoměstský přijal jméno „Borovan.“ — Zpěv. spolek Tábořský, který se účastnil na slavnosti ku počtě Boleslava Jablonského, jmenoval jej čestným spoluúdem svým. Zpěv. spolek „Lubor“ v Novém Bydžově bude odbývat zítra dne 21. t. m. slavnost svěcení praporu dle následujícího programu: 1. Slavnostní sbor z 18. století. 2. Oslovení shromáždění starostou spolku. 3. Sbor Sv. Václava. 4. Řeč matky praporu. 5. „Vše jen ku chvále“, sbor od Jelena. 6. Zatloukání hřebů. 7. Řeč praporečníka. 8. „Naše probuzení“, sbor od L. Procházky. 9. Slavnostní řeč. 10. Pochod „Hlahol.“ Po slavnosti následuje večer beseda. — V Rožmitále bude se odbývat dne 24. t. m. slavnost za Václ. Hájka z Libočan, při kteréž se zapěje rekviem od Láblera, na to „Animas fidelium“ od Horáka. U večer bude národní beseda. Mimo deklamace a hraní na piano budou se zpívat následující sbory: Naprej! — Na Prahu. — Hellerova kadryla. — Kde domov můj? — Horo, horo! — Večerní.

Ochotnická divadla.

Divadelní ochotníci Lomničtí provozovali dne 10. t. m. v místnostech občanské besedy Jičínské (jelikož jim vlastní divadlo shořelo) ve prospěch Lomnických pohořelých Kořeňovského veselohru: „Starý manžel.“ Čistý výnos obnášel 92 zl. r. č. — Též v Přesticích uspořádali ochotníci ve prospěch Lomnických pohořelých dne 7. t. m. divadelní představení veselohry „Posvícení v Kocourkově.“ — Ve Vysokém Mýtě provozovali divadelní ochotníci dne 18. srpna na městském divadle „Díblíka“ se zdárným výsledkem. — V Zbirově dávali dne 8. t. m. tamnějši ochotníci ve prospěch pohořelých Tyčských „Rohovín Čtverrohý“ a „Po slunce západu.“ Čistý výnos obnášel 35 zl. — V Radnicích hráli ochotníci Tylovu „Paní Marjánka, matka pluku“ při hojné návštěvě a s dobrým výsledkem. — Divadelní ochot-

nici ve Vrátně (u Mšena) dávali v běhu roku těchto 10 představení: Vrahové v městě. — Tlachač. — Sirotek a vrah. — Rekrutýrka v Kocourkově. — Katovo poslední dílo. — Duch času. — Cesta do Afriky. — Vypovězenec. — Statek Lhota a Lakomec. Posledně tam opakovali „Vrahové v městě.“

Obzor umělecký.

Divadlo. V Pařížském divadle „Theatre Palais Royal“ dávala se před nedávnem nová jednoaktová fraška „Un homme du Sud“ (mouření), která homerického smíchu zbudila. Fraška tato, jak jsme z obsahu jejího seznali, dala by se i na českém jevišti provozovati.

— Emil Augier sepsal nové pětiaktové drama „Le fils de Giboyer“, které prý ještě většího výsledku dosáhne než Augierova drama „Effrontés.“

Hudba. Nové lyrické divadlo v Paříži bude ve 14 dnech otevřeno a sice novou tříaktovou operou „Ondine“ od Semeta.

— Zajímavý koncert odbýval se nedávno v St. James Hallu v Londýně řízením Benedikta. Program obsahoval totiž výhradně národní písně knížetství Walesského, které buď od solových hlasů buď od smíšeného sboru s průvodem 20 harf provedeny byly. — Intendant císař. divadel v Petrohradě p. Saburov je na svou žádost úřadu tohoto sprostěn. Práví se, že jeho nástupcem bude Šuvalov, ředitel kanceláře v ministeriu vnitřních záležitostí. — Paní Anna Eickhofová, roz. Šikanedrova, dcera známého ředitele divadelního Em. Šikanedra, pro nížto Mozart partii prvního genia v „Kouzelné flétně“ složil, zemřela dne 4. září t. r. v Řezně. — V národním divadle Budínském bude se co nevidět provozovati nová maďarská operetka „A zenezergö“ (Hudební skladatel), hudba od Alagy.

Z Prahy.

Česká opera. Jsme zvyklí šlendrianu, s kterým se skorem při všech českých operních představeních potkáváme, a jak se všemu podobá, nevybředneme hned tak z této miserie, aniž nám snad bude možná vypátrati, kdo tím vlastně vinen, že česká opera beztoho co do repertoární rozmanitosti velmi chudá, tak nápadně klesá. Dá se ovšem na to poukázati, že odvislost od německé opery na zdar a rozkvět tohoto pro nás tak důležitého ústavu velmi překážlivě účinkuje; více však přičítáme neblahý stav české opery té okolnosti, že z artistické strany málo — ba skorem ničehož se neděje, co by nám lepší budoucnost připovídati mohlo. Provozování „Kouzelné flétny“ dne 9. září vzbudilo zajisté u každého i toho nejtolerantnějšího pozorovatele velkou nevoli a stojí hluboko pod

nulou všeobecné povrchnosti a chladnosti. A jak by též jinak mohlo být, anto se zkouška proti všemu zvyku dne 8. srpna teprv odpůldne a sice za tou příčinou odbývala, jelikož p. kapelník Mayr, který též ředitelem kůru u Františkánů jest, v dopoledních hodinách s kostelní funkcí zaměstnán byl. Tedy zase brán byl ohled na věci mimotní, a není divu, že při takových poměrech nejezom orchestr, ale i ostatní zpěváci (obzvláště ale ti, kteří ze zvláštní protekce ještě před svým odjezdem na našich prknách kuráže k dalšímu veřejnému vystupování dobytí chtěli a k dovršení fiaska tohoto představení nemálo přispěli) sobě velmi ospale počínali, hudující a zpívající jako ve snu. Jelikož až na nepatrné již zmíněné nové obsazení vše při starém již obvyklém pořádku zůstalo, zmiňujeme se pouze ještě o té okolnosti, že návštěva jako obyčejně mdlá byla a že toliko sl. Ehrenbergova chvalnou výminku činila.

—oe—
České divadlo. 11. září. „Divadlo a svět“ aneb „Pravzor Tartuffa“, veselohra v 5 jednáních od K. Gutzkova, překlad od Boženy Němcové. Dobrá veselohra sice, ale hra pramizerná ji znechutila na dobro; tak jak se tentokrát hrálo, nehraje se na žádném pokoutním tyátru. Z charakterů mistrně osnovaných se stali tu trpaslíci, tu prkenní panáci. Což tu pomáhalo, že nejsvědomitější z našich herců, p. Šimanovský a p. Pešková v úlohách Moliéra a Armande vynaložili, seč byli! A i u pí. Peškové jsme z počátku pohřešovali francouzskou herečku z dob Ludvíka XIV. — více ohně, ba hodně mnoho ohně! J. Šimanovský byl nejšťastnějším u vypravování o původu Tartuffově. P. Šamberk zapomínal co Ludvík XIV. na eleganci, p. Lapil nevěděl co z ministerské role učinit, p. Kolár starší hrál, jen aby úlohu odehrál — však nač vypočítávat, kde nemůže referentovo péro aspoň jedno pochvalné slovo napsat. Gutzkovova satyra na divadelní obecenstvo padala tenkrát na prkna zpět, z nichž vycházela.

14. září. Ve prospěch hrálo se: „Venkovský poslanec“, aneb „Jen s pravdou ven!“ Obraz ze života ve 3 jednáních dle A. Berly, překlad od Tyla. Kus ten má do sebe jisté ceny, ač se svou tendencí zajisté všeobecné pochvaly nikdy nedojde. Lži nad pravdou dát vítězit, to přece poněkud uráží mravní cit, byť i na konec pravda palmy dosáhla. Obecenstvo přijalo místa vztahující se k našim nynějším poměrům hojným potleskem, jímž vůbec tenkrát neskřbilo. Obsazení úloh bylo dosti přiměřené. Naši komikové pp. Kaška a Sekyra (Poctiva — Vojtěch) hráli se vši píli, panu Kaškovi však často paměť selhala: čestné zmínky zasluhuje hra p. Turnovské (Vorsily) a pilné p. Hynkové (Anastasie). P. Boschetti měl sice dobrou masku co Erazim Sádlo — ale s řečí to opět nešlo. Sl. Gaučova zpívala — ne špatně, ne dobře

— nepřiměřenou českému duchu píseň píjácskou; což se nemohlo necopříhodnějšího podložit než to jodlování? — Kovářská, zpívaná v prvním jednání p. Švarcem došla bouřlivého potlesku — kostum hercův ale nemohl být chatrnější. Abychom ničeho neopominuli, dodáváme ještě, že se též tančilo.

16. září. „Katinka Heilbronská aneb: Zkoušení ohněm.“ Velká historická rytířská činohra v 5 jedn. Podle původního Jindřicha Kleista; překlad od Fr. D. Hlavní dvě úlohy — hraběte ze Strahlu a Katinky — byly v rukou nejpilnějších herců našich; jim se vskutku nedá ničeho vytýkat. Avšak to ostatní, co kde živého se ukázalo na jevišti, buď mělo vedlejší váhy aneb nestojí za povšimnutí kritiky, pro pranědbalou hru. Svatá to pravda: u nás hrají tři čtyry osoby dobře — máme však jen s nimi se spokojit? — Máme jim k vůli se nechat po celé hodiny od druhých mučit? — A mučírna je to, když musí obecenstvo místo hry přijímat ledabylé harcování, ouzkostlivé zajíkání, směšná podřeknutí, spravedlivé kárání poklesků na jevišti se příhodilých a zvučně se rozléhající hlas nápovědy! — Boh pomozí! — O ceně kusu samého nechceme šířeji mluvit; myslí-li však naše slavná režie, že nám takovými činohrami, vyšlými z lebky náměsíčního romantika, na nohy pomůže, mýlí se velice. Však nechceme házet hráchem na stěnu, aby se nám lidé nevysmáli.

18. září. Náš reportoir je pravý april; dnes slibuje slunce a zítra přinese déšť. Měly se dávat: „Krištof a Renata“, pak: „Ženich z hladu“, a hle divadelní cedule zněla: „Dříve matinka“ na to: Francouzská selka a český dobrovolník, a konečně do třetice všeho dobrého: Rekrutýrka v Kocourkově. — Tím se nám usnadnila zpráva o divadle, jest velmi krátká a zní: hrálo sedobře. Sl. Boschetti-ova měla co francouzská selka co zápasit s reminiscencí na sl. Müllerovu. V rekrutýrce převzal p. Šamberk úlohu Antonína Rychlíka na místě nemocného p. Pokorného. Ostatní obsazení bylo ve všech kusech stejné a nelze nám tedy ničeho jiného dále povědít, než co již v těchto listech psáno bylo. —

— Odvolání. Jelikož mně sl. redakce Slavoje v čísle 5. mezi kompetenty o místo ředitele kůru u sv. Ducha se ucházející vřadila, ohlašuji tímto, že mně ani na mysl nepřipadlo o místo toto žádati, a předpokládám, že slavná redakce „Slavoje“ v příštím čísle tento omyl opraví. Václav Proška ředitel kůru u sv. Jakuba.

Pan Čapek ředitel hudby v Gothenburku, o němž jsme se v jednom čísle chvalně zmínili, engažoval při svém pobytu v Praze několik absolvovaných žáků Pražského konservatoria pro divadelní orchestr v Gothenburku. Jsou to houslisté: Vojtěch

Hřímali, Deutsch a Lužek, violista Brož, klarinetista Viesner a Vitovský foukač na lesnici. Ročního platu obdrží, jak nám p. kapelník Čapek sám sdělil, od 547 zl. 20 kr.—564 zl. 30 kr. rak. č.

Pan Bedř. Smetana, chvalně známý pianmistr hodlá v Praze uspořádat řadu abonentních koncertů, v nichžto se čistě slovanské skladby provozovati budou. Jak se domníváme, uslyšíme snad útvory ruských skladatelů: Glinky, Věrstovského, Alaběva, Varlamova, Rubinsteina, Kuje, Lvova, Dargomijského, Afanasěva (kvartetto A moll první cenou poctěné). Kastriota Skanderberga atd. polských skladatelů: Kurpinského, Moniuszki, Dobrzinského, Trošla, Kontského, Kocipinského atd. pak chorvatských a slovinských: Lisinského, Jenka, Stankoviče atd. lužických: Kocura jakož i českoslovanských. Přejeme p. Smetanovi již napřed hojného účastenství a toho se mu zajisté dostane, anto Pražanům předvede skladby zcela nové, původní a rázem zvláštním vynikající.

— Prozatím ní divadlo. Stavba prozatímního divadla národního dospěla již tak daleko, že se střecha kryje a že se vnitř i zevnitř počínají zdi ovrhovat a zdobit.

— Orchestr. Tak jako operní sbor, sestaví se také od německého divadla zcela neodvislý orchestr k prozatímnímu divadlu českému. Kdo k orchestru tomuto přijat býti chce, necht se hlásí u p. kapelníka Mayra.

— Dle seznamu příspěvků ku zřízení českého národního divadla v Praze bylo k tomuto účelu od 14. dubna 1851 do 31. října 1861 slíbeno 109.856 zl. 82 kr. a jest složeno 60.553 zl. 69 kr. r. č. — Tento seznam jest velmi důkladně a přehledně sestaven a nalezájí se v něm veškerá jména přispívatelův a vsecky i ty nejmenší dárky, ježto se od 14. dubna 1851 do 31. října 1861 na národní divadlo sešly. K snadnějšímu vyhledání jmen připojen jest abecední rejstřík. Seznam tento jest hlavně proto vydán, aby se všichni přispívatelé přesvědčiti mohli, zdali jejich dárky řádně odvedeny byly a aby se nalezení snad omylové aneb nedostatkové výboru prostřednictvím jeho pokladníka pana knihkupce Řivnáče (v domě musejním) oznámili.

— Pan Baumgartner, žák p. Čabouna, engažován jest u opery v Hamburku.

— Pan Ferd. Heller, spolureditel „Hlaholu“ je za učitele zpěvu v Žofínské akademii definitivně ustanoven, což zajisté tomuto ústavu jen ku prospěchu bude.

— Jednota k povznesení klavírní hudby v Čechách. Pod tímto názvem má co nevidět vstoupiti v Praze jednota tato do života. Účelem této jednoty bude a) honorování dobrých

klavírních skladeb; b) vydávání těchto skladeb; c) stálé vypisování honoráru za dobré klavírní skladby. Idea jakož i vypracování českých stanov pochází od redaktora těchto listů. O německých stanovách pracuje pan Petr Maydl, ředitel pianního ústavu v Praze.

— Pan Eilers, člen zdejší německé opery, skládá německou operetku „Mrtvý host“ (dle Zčokovy povídky). Text pochází od p. Oberländera, člena zdejšího německého divadla.

— Věhlasný skladatel opery „Francouzové před Nizzou“, pan Bedřich Kittl složil tři české sbory: V tom listí na osyhlém kmeni. — V tak mnohém srdci mrtvo jest. — Na horách ticho, v údolí — slova od Gustava Pfelegra (Moravského), které, jak jsme se osobně přesvědčili, původností, hlubokým citem a mistrovským provedením vynikají. Slavným zpěv. spolkům můžeme potěšitelnou zprávu podati, že sbory tyto, které velmi snadno se provéstí dají, pan Fleischer, obchodník v musikaliích si získal a že co nevidět tiskem vyjdou. Mimo tyto sbory složil světoznámý pan skladatel ještě tři jiné sbory a sice: „Jen svorný duch“ od Vratislava Šembery. — „Nuže, nyní bratři spějme“ od Jana Vorlického. — „Bij srdce mé tak rázně, čile“ od Antonie Melišové-Körschnerové, které však později tiskem vyjdou. Konečně uvádí p. Kittl některé písně Hálkovy v hudbu pro čtvero mužských hlasů a dává tím patrně na jevo, že i jeho musa na poli české hudební literatury pilně pracuje. Máme za to, že nám slavný p. skladatel skladbami tohoto druhu více prospěje, než svými výtečnými synfoniemi, které se bohužel na venkově provozovati nemohou.

— Náš rodák pan Crha, výtečný fagotista a druhdy oud zdejšího divadelního orchestru, engažován jest u divadelního orchestru v Moskvě s 600 rubly na rok.

— Pan Václav Proška, ředitel kůru u sv. Jakuba, spisuje pro naše zpěv. spolky návod ku zpěvu solovému a čtverhlasému. Bude to malá knížka příruční pro sbormistry, učitele zpěvu a ty, kteří se ve zpěvu cvičiti chtějí.

— Naše rodáci p. A. Benevic, koncertní mistr a p. Hegenbarth, cellista v Solnohradě, účinkovali při slavnostním koncertě v Solnohradě s velkým úspěchem a došli všestranné pochvaly.

— Slečna Alojsie Blažkova, chvalně známá Pražanům z koncertů, v nichžto zpěvem výtečně účinkovala, vystoupí co nevidět v Braniboru (Brandenburg) v operě „Náměsíčná.“

— Sl. Rastelliova, která u opery v Elberfeldu engažována jest, dává dnes koncert, v němž co „Česka“ tím se chce osvědčit, že nám vedlé množství německých

písní též dvě eské a k tomu každému vrabci známé písně od Škroupa přednese.

Dur a moll.

Albrechtsberger, učitel Beethovena a přítel Mozarta, vydal tiskem 27 fug, z nichžto fugy pro varhany první místo zaujímají; mají na sobě pečeť jednoduché velikosti a vznešené vážnosti a vynikají zbožným a opravdu nábožným charakterem. S naivní upřímností říkával tento mistr o sobě: „Nemám při tom žádné záslahy, že dobré fugy skládám; neboť mně nenapadne myšlénka, která by se k podvojnému kontrapunktu užiti nedala.“

Carestini a Haendel. Carestini poslal jednu velmi jednoduchou arii „Verdi pratio“ v Alvině, která vždy opakována býti musela, Haendlovi nazpěť s tím poznamenáním, že tuto nepatrnou arii zpívati nebude. Haendel na nejvys rozloben, odebral se okamžitě do bytu slovutného pěvce. „Pse!“ zvolal na něho, „já musím lépe vědět, co se pro Tebe hodí, a nechceš-li všechny písně zpívat, jež Tobě dám, tedy ani groše neobdržíš.“ To účinkovalo a Carestini zpíval napotom, co mu uloženo bylo.

Zasláno.

P. T. pp. opatrovníkům a opatrovnicím „Zlaté knihy“ d. č.

V mnohých výtiscích stanov „Zlaté knihy dívek českých“ chybí na konci §. 7 věta, jež v potvrzeném originálu zřejmě stojí; zní takto:

„Opatrovníci i opatrovnice dostávají zároveň veškeré spisy „Zlaté knihy“, a to od té doby vydané, co tento čestný úřad nastoupili.“

Správa „Zlaté knihy dívek českých.“
V Písku, dne 15. září 1862.

Vojtěch Lešetický.
starosta.

Listárna.

Panu S. zde. Turnerské nemůžeme užít. — Panu dop. o Hoř. slavnosti. Bylo již v předešlém; pište nám něco z Vašeho města. — Sl. zpěv. sp. v Heřm. Městci. zaslánka platila sl. zpěv. spolku v Kralově Městci a byla následkem chybné adresy Vám dodána. — Pánům ochotníkům v D. Hudbu k veselohře „Obžinky“ máme uspořádanou s průvodem 4tettu, 5tettu, 6tettu, 7tettu, 8tettu a 10tettu. — Panu A. M. v Prešpurku. Podobizny nemohu poslati: fotograf je dosud neodvedl. — Sl. zpěv. spolku v P. Sbor „Naprej“ od Jenka stojí 40 kr. v hlasích; též jej máme pro jeden hlas s průvodem piana. — Panu řed. kůru v Pe. Rekviem ze 17. století od Holana (Rovenského) máme a stojí 1 zl. r. č. Mše pro mužské hlasy od Diabelliho dá se dobře užiti při Vaší funkci; stojí 1 zl. 40 kr. Píseň sv. Václava ve sbor uvedená od J. L. Zvonaře stojí 30 kr. v hlasech.